

สารบัญ

6

ทสี่โตะ โนบุทากะ
ครูผู้เชื่อว่า “ไม่มีเด็กที่เกสยด
ความก้าวหน้าของตัวเอง”

16

ทาเครุ ฟุรุตะ
ช่างซักผ้า ผู้รับชก
“ความทรงจำ”

24

อาคาสึเกะ ฟุจิโอะ
นักวาดการ์ตูน ผู้สอนให้คน
ไม่ผิดพลาดอีก (ตลอดชีวิต)

30

ชนะ 1 แพ้ 9
บทเรียนจากยาโน ทาดาชิ
แห่ง UNIQLO

42

หมีคุมะมง
กับดีไซเนอร์ผู้ปรารถนาดี

50

โคยาม่า คุณโด
ผู้เชี่ยวชาญด้านการ
เซอร์โพรส์

60

คาบาชิมา อึคุโอะ
เพื่อนรักหมีคุมะมง
ผู้ไม่ทิ้งฝัน

68

มียาซากิ ซิน
บริการผู้พยายาม
ในระดับโลก

78

คิมุระ อะคิโนริ
“เสียง”
แอมเปิ้ลด้วยหัวใจ

86

โยชิโอะกะ โทซุจิน
ทุกอย่างเริ่มที่การ
ตั้งคำถาม

92

โซโทเมะ กัดสียะ

เซฟผู้ก้าวข้าม
ความหวาดกลัว

106

ฟูคาสะ ซาโทชิ

จุดจบ...
และจุดเริ่มต้นใหม่

122

เคนโตะ โมริ

นักเดินที่ “ไม่สามารถ”
ไปถึงฝัน

138

มองสองมุม

จากแม่ลูกนิชิโนะ คนทาง
สู่นักบัลเลต์มืออาชีพ

158

อาจารย์มิซูกิ ชิเกรุ

ปรัชญาความสุข

98

อุมบาระ มาโคโตะ

ดีไซเนอร์ผู้พลิกฟื้น
สินค้าท้องถิ่นญี่ปุ่น

114

อันโด ทาดาโอะ

สถาปนิกผู้เรียนและทำงาน
ด้วยหัวใจ

130

อาราอิ คาซุฮิโร

นักการเงินเพื่อสังคม

150

มียาซากิ ฮายาโอะ

นักวาดการ์ตูน
“เพื่อเด็ก”

ทสี่โตะ โนบุทากะ

/

ครุผู้เชื่อว่า “ไม่มีเด็ก
ที่เกลียดความก้าวหน้า
ของตัวเอง”

/

ครี๊ด...

เสียงเปิดประตู

เด็กสาวหัวทองใส่เสื้อเวยลอยกับกระโปรงสั้นजू

เดินเข้ามาที่โรงเรียนกวดวิชาพร้อมคุณแม่

คุณแม่บอกว่า

“รูปลักษณะภายนอกแกอาจจะดูแรง แต่แกเป็นเด็กดีมากค่ะ”

นั่นคือวันแรกที่ Nobutaka Tsubota (坪田信貴) ได้พบกับชายากะจัง

เด็กสาวสุดเปรี้ยวที่สอบได้คะแนนติดอันดับโหล่งของโรงเรียน

ชายากะจังถูกพักการเรียนเพราะทำผิดกฎโรงเรียน

แม่เห็นเธอว่าๆ เลยส่งมาเรียนพิเศษที่โรงเรียนของครูทสึโบตะ

ครูให้เธอลองสอบวัดระดับดู เช่น

“คำว่า Strong แปลว่า อะไร”

“อ้อ... วันอาทิตย์?”

(คำตอบที่ถูกต้องคือ “แข็งแรง”)

“คำว่า “พวกเขา” ภาษาอังกฤษคือคำว่า...?”

“He”

(คำตอบที่ถูกต้องคือ “They”)

ผลการประเมิน...

ชายากะจังมีผลการเรียนเท่ากับเด็ก ป.4 (ตอนที่เธออยู่ ม.5)

ถ้าเป็นครูสอนพิเศษแล้วเจอเด็กเช่นนี้ คุณจะทำยังไงคะ?

คืนเงินคุณแม่แล้วเชิญหนูน้อยไปเรียนที่อื่นดีกว่ากระมัง

...

แต่ครูทสึโบตะไม่ได้ทำเช่นนั้น
เขาถามชายากะต่อว่า อยากเข้ามหา'ลัยไหน
ชายากะตอบว่า ไม่รู้สิ

ทสึโบตะแหง่ว่า “ลองเข้าโตโต¹ใหม่”

ชายากะตอบกลับมาว่า
“ไม่เอาอะ มีแต่ผู้ชายบ้าเรียนใส่แว่นหนาๆ”
“งั้นสอบเข้า Keio ใหม่? เคยได้ยินคำว่า Keio Boy ใหม่?”
“ว้ายยย หนุ่มหล่อเยอะนี่ ชายากะกับเคโอ น่าสนใจ!”

กับเด็ก ม.5 ที่ยังแปลคำว่า “Strong” ไม่ออก
ครูทสึโบตะยุให้เด็กคนนี้สอบเข้า ม.เคโอ...
มหาวิทยาลัยเอกชนที่สอบเข้ายากที่สุดในญี่ปุ่น

เหมือนให้เด็กที่สอบได้เกรด 1.87 ไปสอบเข้าจุฬาฯ ธรรมศาสตร์
ครูก็คิดอะไรอยู่...

“อ่านเด็กให้ขาด”

เด็กแต่ละแบบ มีวิธีสอนและวิธีกระตุ้นไม่เหมือนกัน

นอกจากแบบทดสอบวัดระดับความรู้
ครูทสึโบตะให้เด็กๆ ทุกคนทำแบบทดสอบจิตวิทยา (เอ็นเนียแกรม)
และแบ่งเด็กๆ เป็น 9 ประเภท

ชายากะจึงเป็นประเภท “ผู้เสพสุข” มองโลกในแง่ดี
เวลาครูสอน ก็จะสอนแบบขายฝัน

* มหาวิทยาลัยโตเกียว มหาวิทยาลัยอันดับ 1 ของญี่ปุ่น และขึ้นชื่อว่าสอบเข้ายากที่สุด

ไม้เป่าหมายสูงๆ ก็ไม่เป็นไร เด็กพวกนี้ไม่สงสัย

ครูทสี่โบตะจึงบอกชายากะว่า

“ถ้าไปเคโอ เธอจะได้เจอคนแก่ๆ คุลๆ ได้อยู่โตเกี่ยวด้วยนะ”

ชายากะผู้มองโลกในแง่ดีก็เริ่มฝันหวาน และมีแรงอ่านหนังสือสอบ

ในทางกลับกัน ถ้าเด็กเป็นประเภท Realistic

กล่าวคือ คิดอะไรเป็นเหตุเป็นผล จริงจัง

ขึ้นครุมนั่งชายฝั่งแบบนี้ เด็กคงดูถูก หาวว่าครูไม่ได้เรื่องแน่ๆ

การอ่านเด็กแต่ละคนให้ขาด วิธีสร้างแรงจูงใจให้เด็ก

แล้วสอนให้เด็กเชื่อฟัง ให้เด็กยอมทำการบ้าน

ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ เลย

“ไม่มีเด็กที่เกลียดความก้าวหน้าของตัวเอง”

นั่นคือปรัชญาในการสอนของครูทสี่โบตะ

ครูทสี่โบตะไม่ได้รู้สึกท้อใจหรือหนักใจเลย

ที่เห็นชายากะสอบได้แค่ระดับ ป.4

เพราะครูเชื่อว่า เด็กที่ทำคะแนนไม่ดี ไม่ใช่เด็กไม่เก่ง

เพียงแต่พวกเขาแค่ยังไม่ได้อ่าน หรือไม่รู้เกี่ยวกับความรู้ที่นั่นเท่านั้น

ครูเชื่อมั่นและเห็นความมั่งคั่งของเด็กทุกคน

ไม่มองว่าเด็กคนไหนเกเรหรือคนนี่โง่

สิ่งสำคัญ คือ จะทำอย่างไรให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ว่า

การเรียน ก็คือ การฝึกทำสิ่งที่คิดว่าทำไม่ได้ ให้ทำได้

และสนุกไปกับ process นั้น

ตอนนี้ เด็กอาจแยกคำว่า They กับ He ไม่ออก
แต่ถ้าเขาเข้าใจความหมาย เข้าใจวิธีใช้
และใช้คำเหล่านั้นมาแต่งประโยคใหม่ๆ ได้
เขาย่อมทิ้งกับความสามารถของตัวเอง
เขาย่อมอยากรู้จักคำใหม่ๆ อีก

นั่นคือ วิธีที่ครูทลีโบตะทำให้เด็กหนีเรียนอย่างซายากะ
หันมาสนุกกับการเรียนได้

ก่อนอื่น ครูสอนโครงสร้างภาษาอังกฤษ เอาให้พื้นฐานแน่น
จากนั้นค่อยๆ ให้นำแบบฝึกหัดภาษาอังกฤษ ฝึกให้ใช้พจนานุกรม
การเปิดพจนานุกรมก็ทำให้ซายากะได้เจอศัพท์ใหม่ๆ
ได้ฝึกจำวิธีสะกดคำ

พอเริ่มอ่านบทความง่ายๆ เข้าใจ เด็กก็เริ่มสนุกและอยากอ่านอีก
ครูก็ป้อนบทความที่ยาวขึ้น ยากขึ้นให้อ่าน

ผ่านไป 3 เดือน
เมื่อซายากะไปโรงเรียน เธอตกใจมากที่เธอทำข้อสอบที่โรงเรียนได้
แถมรู้สึกว่าการข้อสอบง่ายเสียด้วย

เธอเริ่มมั่นใจ และรู้สึกดีกับตัวเองขึ้นเรื่อยๆ
และยังอ่านหนังสือหนักขึ้น

ครูทลีโบตะเชื่อว่า
ในโลกนี้ มีเด็กที่เกลียดการเรียนอยู่เยอะ
แต่ไม่มีเด็กคนไหนที่เกลียดความก้าวหน้าของตัวเอง

ครูทลีโบตะเป็นผู้ชี้ทางให้เด็กเห็น “ความก้าวหน้า” ของตัวเอง

ตัวเองในวันนี้ ที่รู้มากกว่าตัวเองเมื่อวาน
ตัวเองในวันนี้ ที่รู้มากกว่าตัวเองในเดือนก่อนมาๆ
สุดท้าย ซายากะสอบเข้าเคโอได้ตามฝัน

ครูที่ดี คือ ครูแบบไหน?
ครูที่เก่งข้อสอบเก่ง และทำให้เด็กได้คะแนนสูงๆ หรือ?

หากมองผิวเผิน ทลีโบตะอาจทำเช่นนั้น
แต่หากพิจารณาดีๆ
คะแนนสอบที่สูงขึ้น เป็นเพียง “ผลลัพธ์” ที่เกิดขึ้น

ดิฉันคิดว่า ครูที่ดี คือ ผู้สร้าง “เหตุ”
...สร้างด้วยความรักและเข้าใจเด็ก
...สร้างด้วยความปรารถนาดี ความปราศจากอคติหรือการตัดสิน
และด้วยความเชื่อว่า เด็กทุกคนมีศักยภาพในตัวของพวกเขาเอง

เมื่อเด็กๆ ได้รับความรัก ความเชื่อมั่นในตัวพวกเขา
พวกเขาย่อมเปิดใจและสนุกกับการเรียน
จนเรียนได้ดีขึ้นนั่นเอง

บทความข้างต้น เป็นมุมมองของดิฉัน...ครูคนหนึ่ง เขียนถึงครูอีกท่าน
หนึ่งอย่างชื่นชม

แต่ลองมาอ่านมุมมองของนักเรียนคนหนึ่ง ถึงครูทลีโบตะกันนะคะ

“จดหมายจากซายากะ”

“ก่อนที่จะได้เจอครู หนูเกลียดผู้ใหญ่รอบๆ ตัวมาก
ทุกคนมองว่าหนูเป็นเด็กไม่ได้เรื่อง
คนที่เข้าใจหนู มีแต่เพื่อนเท่านั้น

ถ้าไม่ได้เจอครู หนูคงไม่คิดจะเรียนต่อมหา'ลัย
คงหางานอะไรสักอย่างทำไปวันๆ แต่งงาน มีลูก

แต่พอเจอครู ครูรับที่หนูเป็นหนู
ครูเป็นครูคนแรกที่ชมหนู... ชมบ่อยๆ ด้วย
ครูไม่หน้าบึ้งใส่หนูเหมือนผู้ใหญ่คนอื่น
แถมครูยิ้มและหัวเราะบ่อยๆ
ครูยังฟังเรื่องที่หนูเล่าโน่นเล่านี้ด้วย

ตอนที่หนูบอกคนรอบตัวว่าจะเข้าเคโอ
มีแต่คนบอกว่าหนูบ้าไปแล้ว
แต่ครูทำให้การเรียนที่เคโอเป็นเรื่องน่าตื่นเต้น น่าสนุกสำหรับหนู
ทำให้หนูเริ่มสนใจ...

พอหนูลองฮึดตั้งใจเรียนจริงๆ
หนูตกใจมากกว่า ทำไมหนูไม่รู้เรื่องรู้ราวอะไรขนาดนี้

ขณะเดียวกัน การได้รู้ว่าเราไม่รู้อะไร มันเป็นเรื่องที่สนุกมากๆ
หนังสืออ่านสนุกกว่าที่คิด
หนูยังรู้สึกเสียดายเลยว่า หนูกลับมาตั้งใจเรียนช้าไป

เวลาครูเล่าเรื่องการเมืองให้ฟัง
หนูกลับไปบ้าน ก็เริ่มฟังข่าวเข้าใจมากขึ้น
เวลาหนูอ่านการ์ตูนประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นที่ครูแนะนำ
หนูก็เริ่มฝันอยากเดินทางไปดูของจริงที่โน่นที่นี้

หนูเสียดายเวลาที่ผ่านไปมาเหลือเกิน เวลาที่หนูทำตัวไร้สาระ
โลกนี้ยังมีอะไรให้เรียนรู้อีกตั้งเยอะ
ตอนที่หนูสอบเข้าเคโอได้

หนูสัมผัสได้ถึงอะไรที่เปลี่ยนแปลงไปมากในตัวหนู
ครูบอกว่า “เธอจะมั่นใจในตัวเองมากขึ้น”
หนูยังจำคำนี้ได้ไม่ลืมเลยค่ะ

หนูได้เรียนรู้ว่า หากเราพยายามอะไรให้ถึงที่สุด
พยายามในระดับที่เกือบตาย

ชีวิตมันจะเปลี่ยนไปจริงๆ
ชีวิต... ขึ้นอยู่กับการที่เราเลือกเดินจริงๆ”